

INGEZONDEN.

BEDE OM HULP.

Collega's Spoorwegartsen,

De weduwe van een Duitschen collega, die te Emmerik als spoorwegarts aan het Nederlandsche Staatsspoor was verbonden (1900 tot 1918) en als zoodanig ook vele jaren lid was onzer vereeniging, riep in bitteren geldelijken nood, met drie minderjarige kinderen tot haar last, de hulp in van het Z. en O. Fonds, dat, zelf tot groote spaarzaamheid genoodzaakt en gebonden aan zijn reglementen, haar bede moest afwijzen, en naar ons doorzond.

Zendt uwe bijdragen, liefst spoedig, aan onzen penningmeester, L. W. H. TJEENK WILLINK te Zeist.

Amsterdam,
Maart 1923.

Namens het Hoofdbestuur der Vereeniging van Spoorwegartsen.

D. H. KOETSER.

ZONDERLINGE REGELING VAN GENEESKUNDIGE BEHANDELING.

Het „rechtzetten van verschillende onjuistheden” in mijn mededeeling in dit *Tijdschrift* (n°. 10, bldz. 1028) door TEN HOVE, Insp. Geneesk. Dienst Landm., betreft slechts onbeduidende en geheel bijkomstige omstandigheden, doch wat de hoofzaak betreft, bevestigt hij mijn mededeeling volkomen: de bedoelde cadet is Maandag 12 Februari, 's morgens vroeg, van zijn paard gevallen en op Maandag 19 Februari is, na verificatie met de röntgenopname, het definitieve spalkverband aangelegd. (Dat er reeds op Vrijdag een röntgenphoto gemaakt werd, doet niets ter zake, daar deze opname Zaterdag nog niet beschikbaar was en eerst Maandag gebruikt kon worden). Het spreekt wel van zelf, dat in Breda een *voorloopig* immobiliseerend verband was aangelegd; ik heb dan ook niet het tegendeel beweerd. En dat er een volle week verloopt tusschen het ongeval en het instellen der behoorlijk gecontrôleerde behandeling, lijkt mij toch in geen geval aanbevelenswaardig. Wel zegt TEN HOVE, dat er „geen verkorting of neiging tot dislocatie van eenige beteekenis bestond”, doch geheel in orde was de zaak toch zeker niet; mijn zegsman houdt beslist vol, dat bedoelde cadet de geheele week van 12—19 Febr. hevige pijn heeft geleden, en wel zoodanig, dat hij gedurende het vervoer bijna flauw viel van de pijn. De veronderstelling van TEN HOVE, dat „bedoelde cadet zich vermoedelijk niet zou herkennen” in het door mij gegeven beeld van het geval, is dan ook beslist onjuist.

Ik betreur ten zeerste, dat TEN HOVE persoonlijk wordt door mij gebrek aan collegialiteit te verwijten. Ik heb op geen enkele collega, noch op diens handelingen, kritiek uitgeoefend, doch het geval zakelijk medegedeeld, precies zooals het mij verteld was (alleen heb ik veel gematigder termen gebruikt). Wel erken ik, dat ik, de schuld zoekende bij de „organisatie” van den militairen geneeskundigen dienst, niet het meest juiste woord heb gekozen. Het is toch een overbekend feit, dat verschillende, wellicht zelfs de meeste, militaire hospitalen, wat hun inrichting en hun uitrusting betreft, bij de moderne ziekenhuizen een paar eeuwen ten achter zijn. Zoo heeft het zoo lang geduurd, eer de X-foto van den gebroken arm ter beschikking was, omdat het militaire hospitaal in den Haag niet eens over een röntgen-toestel beschikt en dus alle opnamen bij een particulier röntgenoloog moeten geschieden, hetgeen natuurlijk veel tijdverlies meebrengt. En blijkbaar verkeert het militaire hospitaal te Breda in dezelfde ongelukkige omstandigheden, anders zou deze humerusfractuur wel in Breda behandeld zijn. En aan deze achterlijkheid der militaire hospitalen is het grootendeels te wijten, dat daar betrekkelijk eenvoudige chirurgische afwijkingen niet behandeld kunnen worden. (Dat den militairen artsen eenige blaam treft, heb ik dan ook volstrekt niet beweerd). TEN HOVE heeft mij geenszins overtuigd, dat mijn bezwaren ongegrond zijn. Noodzakelijk is, dat de militaire hospitalen, althans in de grootere centra, gebracht worden op het peil der moderne

ziekenhuizen; is dit niet te bereiken vanwege de kosten, dan lijkt het mij nog steeds beter (in de eerste plaats voor de patiënten), dat alle militairen, die in de plaats hunner inwoning niet geheel naar de eischen des tijds in het militaire hospitaal behandeld kunnen worden, aan burger-geneesheeren worden toevertrouwd.

's-Gravenhage, 12 Maart 1923.

G. C. BOLTEN.

VLEKTYPHUS.

Nadat een maand geleden eenige autochthone gevallen van *vlektyphus* te Maurik waren voorgekomen, werden thans weder twee gevallen te Katwijk vastgesteld, Zeer waarschijnlijk zijn deze laatste zieken besmet door andere lijders, waarbij de diagnose op febris typhoïdea gesteld was, doch de oorzaak der ziekte vlektyphus geweest zal zijn.

Het eerste vlektyphus-geval te Katwijk werd ontdekt, doordat in het Centraal Laboratorium voor de Volksgezondheid te Utrecht het opgezonden bloed der patiënte niet alleen volgens WIDAL, maar tevens volgens WEIL-FELIX werd onderzocht.

Aangezien het niet onmogelijk is, dat in Nederland meer gevallen van vlektyphus voorkomen of zullen voorkomen, waarbij de diagnose op febris typhoïdea wordt gesteld, worden de geneeskundigen dringend verzocht om, indien mogelijk, bloed van alle lijders aan febris typhoïdea naar het laboratorium te Utrecht op te zenden, waarin deze tijden tevens de reactie van WEIL-FELIX wordt verricht.

Zoover de geneesheeren gewend zijn het bloed in andere laboratoria te doen onderzoeken, worden de directeuren dezer inrichtingen verzocht naast de reactie van WIDAL, steeds ook die van WEIL-FELIX te verrichten en bij positief bevinden dezer laatste reactie den betrokken inspecteur onmiddellijk te waarschuwen.

Ik behoef er zeker niet op te wijzen, van hoeveel belang het is de eerste gevallen onmiddellijk op het spoor te komen, ten einde ten spoedigste de noodige maatregelen ter bestrijding te kunnen treffen. Een algemeene medewerking kan veel kwaad voorkomen.

's-Gravenhage,
18 Maart 1923.

J. TH. TERBURGH.
Hoofdinspecteur van de Volksgezondheid.

NOG EENS DE „BOERHAAVE" TE 's-GRAVENHAGE.

Een patiënt van mij ontving van de „Boerhaave" het volgende bericht:

„Aan onzen contróleerenden geneesheer hebben wij verzocht een onderzoek te willen instellen naar het ziektegeval u zelf betreffende.

Het ziektegeval (hartkwaal) nam een aanvang 13 Maart en duurt voort tot 21 November 1922. Volgens het ontvangen rapport van den contróleerenden geneesheer is dit ziektegeval als chronisch te beschouwen. Art. 9 van het reglement zegt, dat alle chronische ziekten buiten de verzekering vallen.

Als directie eener onderlinge maatschappij zijn wij streng gehouden aan onze voorwaarden en bepalingen, alsmede aan de adviezen van onze geneesheeren, waarvan wij nimmer mogen afwijken”.

De patiënt was genoodzaakt, te antwoorden:

„Ik verklaar, dat de contróleerende geneesheer van de Verzekering-maatschappij „Boerhaave”, gevestigd te 's-Gravenhage, Spui 2, niet te mijnent is geweest ter onderzoek naar de door die Maatschappij bedoelde chronische hartkwaal, waaraan ondergeteekende lijdende zou zijn.

Van een onderzoek, waar ook, is dus geen sprake”.

Als ik hierbij nog mededeel, dat zich ook te mijnent geen contróleerende geneesheer van deze maatschappij heeft vervoegd, dat genoemde patiënt sedert enige jaren bij de maatschappij verzekerd is, en dat hij geen hartkwaal heeft, dan is alle commentaar overbodig.

Leiden, 14 Maart 1923.

H. J. M. BOONACKER.